

RESEARCH ARTICLE

Open Access

Artvin Kent Ormanı ve halkın beklentileri

Artvin Urban Forest and expectations of the people

Sevim İNANÇ

Department of Forest Engineering, Faculty of Forestry, Artvin Coruh University, Artvin, Turkey

Article Info

©2018 Ali Nihat Gökyiğit Botanical Garden Application and Research Center of Artvin Çoruh University.

*Corresponding author:

e-mail: sinanc@artvin.edu.tr

ORCID: [0000-0002-9154-266X](https://orcid.org/0000-0002-9154-266X)

Article history

Received: September 5, 2019

Received in revised form: September 25, 2019

Accepted: September 30, 2019

Available online: September 30, 2019

This is an Open Access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Anahtar kelimeler:

Artvin Kent Ormanı, yeşil alan, toplum algısı.

Keywords:

Artvin Urban Forest, green area, perception of society.

ÖZ

Bu çalışma ile Artvin'de yaşayan halkın kent ormanına bakışı, kent ormanından beklentileri ve kent ormanı algısı incelenmiştir. Çalışma sonucunda 100 kişiyle yapılan anket sonuçlarına göre Artvin'de yaşayan halkın Artvin Kent Ormanı'nı öncelikli olarak piknik, temiz hava, gidilecek başka bir yerin olmaması, fiziksel ve psikolojik rahatlama ve sportif faaliyetler nedeniyle kullandığı belirlenmiştir. Ayrıca Artvin Kent Ormanı'ndaki en büyük eksiklikler ise çevre kirliliği, yolların bakımsız olması ve bilgilendirme eksikliği olarak görülmektedir. Yeme içme olanaklarının kısıtlı olması da yine kent ormanını kullanan kişiler tarafından büyük bir sorun olarak ifade edilmektedir. Kent ormanından daha fazla fayda sağlamak için ulaşım olanaklarının iyileştirilmesi, yolların bakımlarının daha iyi yapılması ve alanın tanıtımının daha iyi bir şekilde yapılması gerekmektedir.

ABSTRACT

In this study, the view of the people living in Artvin to the urban forest, their expectations from the urban forest and the perception of urban forest are examined. As a result of the study, it was determined that the people living in Artvin used Artvin City Forest primarily because of picnics, fresh air, lack of other places, physical and psychological relaxation and sporting activities. In addition, the biggest deficiencies in Artvin City Forest are environmental pollution, lack of maintenance of roads and lack of information. The limited availability of eating and drinking facilities is also mentioned by the users of urban forests as a major problem. In order to benefit more from the urban forest, the transportation facilities should be improved, the roads should be better maintained and the area should be promoted better.

Citation:

To cite this article: İnanç S (2019). Artvin Kent Ormanı ve halkın beklentileri. *Turk J Biod* 2(2): 57-61.

1. GİRİŞ

Hızla gelişen kentleşmeler sonucunda insanların yeşil alan bulmaları da her geçen gün giderek azalmakta olup, insanların yeşil alan ihtiyaçları için dünyada birçok kent ormanları kurulmuştur. Kent ormanları insanların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için şehrin içinde veya yakın çevresinde olan veya kurulan ormanlar, yeşil alanlardır. İnsanların sosyal faaliyetlerini gerçekleştirdiği, temiz hava, piknik, doğa yürüyüşü ve çeşitli etkinlikler yapabildikleri orman alanlarıdır.

Ormancılık mevzuatında kent ormanı doğal orman vejetasyon formasyonuna elverişli topraklar üzerine yerleşmiş kentlerin içinde ya da yakın çevresinde kalmış, korunmuş ya da ağaçlandırılarak yeniden oluşturulmuş, kentlerin doğrudan ya da dolaylı olarak yararlanabileceği

uzaklıkta, mevcut ekosistemin varlığını sürdürebileceği genişlikte ve yapıdaki orman alanlarıdır (Aslanboğa, 2004; Korkut & Çilek, 2004). 1978 yılında ABD'de ormancılıkla ilgili bir yasada, kent ve toplum ormanlarının kentte yaşayanların yaşam kalitelerini geliştirdiği, konut ve ticari alanların ekonomik değerini artırdığı, hava kalitesini düzenlediği, karbon dioksit birikimini azalttığı, kent alanlarına sıcak havanın etkisini azalttığı ve toplumun düşünce ve sosyal rahatlığına katkıda bulunduğu belirtilmiştir (Turna, 2017).

Pek çok gelişmiş ülke, insanların zihinsel ve fiziksel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak insan yaşamı için uygun kent mekanı veya ekolojisini planlama ve oluşturma çabasına yönelmektedir (Gül & Küçük, 2001). Kırsal kesimden kentlere gerçekleşen göçler, kent

nüfusunun artmasına, kent çevresindeki doğal ve kırsal alanların hızla bozulmasına ve yok olmasına neden olmuştur. 20. yüzyılda artan kentleşme sonucu, kent içindeki ve yakınındaki yeşil alanlar ormanlara olan ilgi artmış ve insanların doğadan beklentileri farklılaşarak çeşitlenmiştir (Öner vd., 2007). Stresli çalışma ortamı, aşırı trafik, artan betonlaşma, gürültü, hava kirliliği gibi kent yaşamının olumsuzluklarından dolayı insanlar doğal ortamları daha fazla arar hale gelmiştir. Dünyada kent ormanları kavramı özellikle kentsel alanların giderek büyümesine paralel olarak buralarda yaşayan halkın yeşil alanlara duyduğu ihtiyaçtan ortaya çıkmıştır. Ormanların sosyal fonksiyonlarını kent halkının hizmetine sunma imkanı sağlayan kent ormanları kavramı giderek daha çok önem kazanmaktadır (Yılmaz vd., 2006).

Ormanların insan sağlığı üzerindeki etkisi küçümsenmeyecek kadar önemlidir. Kent ormanlarının insanlara sağladığı sosyal ve psikolojik işlevleri açık alanda egzersiz yapma, bedensel ve ruhsal dinlenme, sosyal çevre edinme, temiz hava, duygusal rahatlama gibi sıralanabilmektedir. Kent ormanları rekreasyon, estetik, ve biyoçeşitlilik gibi çok amaçlı hedefler için önemlidir (Cengiz & Ertem Mutlu, 2017). Kent ormanları estetik değerinin yanında hava, su ve toprak kalitesini ve rekreasyon olanaklarını artırması nedeniyle kentin çevre ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesinde önemli rol oynarlar (Wolf, 1998). Ormanları sağlıklı ve rahat bir çevre sağlayarak bireysel ve toplumsal refahı geliştirmektedir (Dwyer vd.,1992).

Kent ormanları ekolojik, estetik ve mimari, fiziksel ve iklimsel, sosyal ve ekonomik faydaları ile kentin en önemli yeşil alanlarından olup, kentsel yeşil alt yapı sisteminin temel yapı taşlarıdır. Kentsel ekosistem içerisinde önemli bir yeri olan kent ormanlarının kent insanına ekonomik, ekolojik ve sosyal yönden birçok faydası bulunmaktadır. Kent ormanları kenti çevreleyen ve kentle bütünleşen insanın psikolojik, sosyolojik ve ekonomik refahına hizmet eden yeşil alanlardır. Kentsel ekosistem içerisindeki dengenin kurulmasında önemli rol oynayan kent ormanları genel olarak estetik ve işlevsel birçok rol üstlenmektedirler. Kent ormanları kent ikliminin dengelenmesi, hava kalitesinin artırılması, sera etkisinin azaltılması, biyoçeşitliliğin korunmasına, kentsel mekanların estetik ve rekreasyonel değerini artırarak gerek kent hayatına gerekse toplum hayatına sayısız faydalar sağlamaktadır. Bu nedenle kent ormanlarının kentsel ekosistemdeki önemi yeterince anlaşılmalı ve

korunarak gelecek nesillere ulaştırılmalıdır (Yılmaz vd., 2006).

Ülkemizde de kentleşme ile birlikte özellikle kent halkının kent yakınlarındaki ormanlık alanlara olan talebi giderek artmaktadır. Doğanın bir parçası olan insanın doğal alanların giderek azaldığı kentsel mekanlarda yaşamaya zorlanması bir yerde doğaya yaklaşma isteğini artırmaktadır (Gül vd., 2005). Bu talebin karşılanması amacıyla Orman Genel Müdürlüğü “kent ormanları projesini” ortaya koymuş, bu proje ile birlikte kent içinde veya yakınındaki ormanlık alanlar kent ormanı şeklinde düzenlenerek halkın doğa ile iç içe olması amaçlanmıştır. 2003 yılında uygulamaya konulan bu proje ile birlikte 2008 yılının sonuna kadar 103 adet kent ormanı kuruluşu gerçekleştirilmiştir. 54 il, 9 ilçede toplam 63 kent ormanı halkın hizmetine sunulmuştur. 2019 yılında bu sayı 133 e çıkmıştır (OGM, 2009). Bu çalışma, Artvin’de kurulmuş olan Artvin Kent Ormanının yörede yaşayan halk tarafından bilinirliğini, kullanım durumunu, halkın kent ormanından beklentilerini ve halkın kent ormanı algısını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Materyal

Çalışma alanı olarak seçilen Artvin Kent Ormanı şehir merkezine 8 km uzaklıkta bulunmaktadır. Artvin Kent Ormanı dik yamaçlarda kurulu olması sebebiyle eşsiz bir manzaraya sahiptir ve 38.35 ha büyüklüğündedir. İdari yönden Artvin Orman İşletme Müdürlüğü, Merkez İşletme Şefliğine bağlıdır. Kent ormanı 2005 yılında ilan edilmiştir. Kent ormanı ilan edilmeden önce üretim amaçlı yönetilen alan, kent ormanı ilanından itibaren rekreasyon amaçlı yönetilmektedir (Kurdoğlu & Düzgüneş, 2011). Ayrıca kent ormanı ilan edilen alan 1991 yılında Bakanlar Kurulu tarafından ilan edilen Kafkasör Turizm Merkezi içerisinde bulunmaktadır (Yüksek vd., 2008). 2006 yılında yapılan bir protokolle bu alan Artvin Belediyesine kiralanmıştır.

Artvin Kent Ormanı içerisinde birçok doğal ve yapay kaynakları barındırmaktadır. Yürüyüş yolu, patika yolu, ahşap giriş kulübesi, ahşap çeşmeler, serender, sundurmalar, ahşap oturma bankları, ahşap köprüler, yağmur barınakları, çermik ve gölet, otopark, ziyaretçi tanıtım levhaları, seyir terası, mescit, tuvalet bunlardan bazılarıdır.

Çalışma konusu kent ormanı sayesinde 57 ton karbon depolanmakta, bu da toplam atmosferdeki 209 ton karbondioksit karşılık gelmektedir (OGM, 2009). Kent

ormanı florası ağırlıklı olarak Euro-Siberian flora elementlerinden oluşmaktadır. Doğu Ladini, Sarıçam, Doğu Karadeniz Gökna'ı, Sakallı Kızılağaç, Doğu Kayını, Kestane, Çoruh Meşesi, Akçaağaç, Dişbudak, Yapraklı Üvez, çeşitli canlı türleri ile otsu bitkilerden oluşmaktadır (Eminağaoğlu & Anşin, 2003, 2005; Eminağaoğlu, 2015). Kent ormanının da içinde bulunduğu Kafkasör ve yakın çevresinde görülen bazı önemli türler ise yaban tavşanı, sincap, kurt, çakal, tilki, ağaç sansarı, porsuk, ayı, yaban domuzu ve karacadır (OGM, 2009).

2.2. Yöntem

Konuyla ilgili literatür araştırması yapılmış ve halkın kent ormanı algısı ve kent ormanından beklentilerini belirlemek amacıyla anket soruları hazırlanmıştır. 2019 yılı Nisan ayı içerisinde rastgele yöntemle seçilen 100 kişiyle yüz yüze görüşülerek anket çalışması yapılmıştır. Çalışma Artvin il merkezinde gerçekleştirilmiştir. Ankete katılan kişiler üniversite öğrencileri, Artvin'de görev yapan memurlar ve Artvin halkı arasından rastgele seçilmiştir. Çalışmada uygulanan anket 14 sorudan oluşmaktadır. Bu soruların 3 tanesi açık uçlu, 11 tanesi kapalı uçludur. Ankete katılan yöre halkının kent ormanı algısı, kent ormanı hakkında bilgi düzeyleri ve kent ormanından beklentileri belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Anket çalışmasına 100 kişi katılmıştır. 100 kişiye ait sosyo demografik özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Ankete katılanların sosyo demografik özellikleri

Sosyo demografik özellikler			
Cinsiyet	%	Medeni durumu	%
Kadın	33	Bekar	60
Erkek	67	Evli	40
Yaş	%		
18-30	57		
31-50	34		
51-60	5		
61+	4		
Eğitim Düzeyi	%	Gelir düzeyi (TL)	%
İlköğretim	16	1000-2500	55
Lise	23	2501-4000	35
Fakülte veya yüksekokul	61	4001 + ve	10

Ankete katılan halkın %33'ü kadın, %67'si erkek, % 57'si 18-30 yaş aralığına sahip, % 61'i fakülte veya yüksekokul mezunudur ve gelir düzeyi 1000-2500 TL arasında bulunanlar %55 oranındadır (Tablo 1).

Ankete katılanların Artvin Kent Ormanına gitme sıklıklarına bakıldığında, en yüksek oranla %56 (56 kişi) ayda bir, %32'lik oran ise (32 kişi) yılda birkaç kez gittiğini ifade etmişlerdir (Tablo 2).

Tablo 2. Ankete katılanların kent ormanını kullanma sıklıkları

Ne sıklıkta gidersiniz?	Kadın	Erkek	Toplam
Haftada bir	2	10	12
Ayda Bir	12	44	56
Yılda bir	19	13	32
Total	33	67	100

Ankete katılan erkeklerin kent ormanına gidiş sıklığı % 44 (44 kişi) ile ayda bir olurken bu oran kadınlarda % 19 ile yılda bir olarak görülmektedir. Yapılan görüşmeler sonucunda alanın yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Bunun en önemli sebebi özellikle yaz aylarında kent merkezine oranla daha düşük sıcaklığa sahip olması ve yöre halkı için düzenlenmiş ormanlık bir alanın daha olmamasından kaynaklanmaktadır. Öte yandan kent ormanı olarak kullanılan alan yaz aylarında geleneksel boğa güreşlerine ev sahipliği yapmaktadır. Dolayısıyla festival zamanı alan yoğun olarak kullanılmaktadır.

Ankete katılanların Artvin Kent Ormanını tercih etme sebeplerine bakıldığında en yüksek oranın %45'le (45 kişi) piknik yapmak olduğu görülmektedir (Tablo 3). Daha sonraki tercih sebepleri sırasıyla temiz hava almak %25 (25 kişi), gidilecek başka bir yer olmaması %18 (18 kişi), fiziksel ve psikolojik açıdan rahatlamak %11 (11 kişi), spor yapmak % (1 kişi) olarak sıralanmaktadır.

Tablo 3. Ankete katılanların kent ormanını tercih sebepleri

Gitme sebebiniz	Kadın	Erkek	Toplam
Piknik	11	34	45
Sportif faaliyetler	-	1	1
Fiziksel ve psikolojik açıdan rahatlamak	4	7	11
Temiz hava	9	16	25
Gidilecek başka yerin olmaması	9	9	18
Total	33	67	100

Kent ormanının kentte yaşayanlar için faydalı olup olmadığıyla ilgili sorulan soruya ankete katılanların %90'ı (90 kişi) evet faydalı her ilde olmalı cevabını vermiştir (Tablo 4). Kent ormanına gelen ziyaretçilerin büyük bir kısmının (% 90) alanı günü birlik kullandıkları, bir veya birkaç gün kalanların da çadır kampı yaptıkları belirlenmiştir.

Tablo 4. Ankete katılanların kent ormanına bakışı

Kent ormanı her ilde olmalı mı?	Kadın	Erkek	Toplam
Evet	28	62	90
Hayır	-	-	-
Fikrim yok	5	5	10
Total	33	67	100

Yine aynı katılımcılar kent ormanının sosyal hayata faydalı olduğu konusunda da hemfikir olmuşlar ve %88 ile bu yönde görüş bildirmişlerdir (Tablo 5).

Tablo 5. Kent ormanının sosyal hayata katkısı

Kent ormanının sosyal hayata katkısı var mı?	Kadın	Erkek	Toplam
Evet	28	60	88
Hayır	-	2	2
Fikrim yok	5	5	10
Total	33	67	100

Artvin'de kurulan kent ormanının halk tarafından bilinirliğini ortaya koymak amacıyla hazırlanan soruya katılımcıların %34'ü evet Artvin'de kent ormanı var, % 59'u fikrim yok ve %7'si ise hayır yok cevabını vermişlerdir (Tablo 6).

Tablo 6. Ankete katılan kişilerin kent ormanını bilme durumu

Artvin'de kent ormanı var mı nerede?	Kadın	Erkek	Toplam
Evet	12	22	34
Hayır	3	4	7
Fikrim yok	18	41	59
Total	33	67	100

Ankete katılan 100 kişiden % 43'ü Artvin'li olup Artvin'de yaşayan, % 57'si ise Artvin'li olmayıp Artvin'de yaşayan kişilerdir. Ankete katılanlardan Artvin'li olup Artvin'de yaşayanlardan 15'i, Artvin'li olmayıp Artvin'de yaşayanlardan ise 19'u Artvin'de Kent Ormanı var cevabı vermişlerdir. Ancak Artvin'de kent ormanı olduğunu

söyleyen 15 kişiden 7'si kent ormanı nerede sorusuna farklı korunan alanları işaret ederek bu konuda yanlış bilgiye sahip olduklarını göstermişlerdir.

Kent ormanının tanımının yapılması istenildiğinde, ankete katılanların %80'i kent ormanının tanımını "Kent ormanları vatandaşlar için çevresel ve sosyal fonksiyonlara sahip olan park ve ağaçlık alanların kaynağıdır" olarak cevaplamışlardır (Tablo 7).

Tablo 7. Kent ormanının tanımı

Kent ormanının tanımını yapar mısınız?	Kişi sayısı
Kent ormanı; Kent alanı içinde veya çevresinde yer alan, temel amacı ve fonksiyonu rekreasyon olan orman alanlarıdır	3
Kent ormanları; odun ihtiyacı, doğal güzellik, peyzaj, hayvan barınağı, rekreasyon gibi topluma pozitif değerler sağlayan kent alanları yasal sınırları içinde yer alan ağaç meşçereleri ve plantasyon sahalarıdır.	15
Bir kent alanının içindeki ve etrafındaki ormanlık alan ve ağaçların tümüdür.	1
Kent ormanları; vatandaşlar için çevresel ve sosyal fonksiyonlara sahip olan park ve ağaçlık alanların kaynağıdır.	80
Diğer	1

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Kent ormanlarının sürdürülebilir yönetilmesi ve yönetim planının geçerli olabilmesi kent insanı ile kent ormanları arasındaki ilişkiye ve halkın bu alanlardan beklentilerinin belirlenmesiyle mümkündür. Bu sebeple kent halkının kent ormanını ve sağladığı faydaları bilmesi ve anlaması çok önemlidir.

Artvin'de yapılan bu çalışma sonucunda kent ormanı kavramını bilen kişi oranının % 34 olduğu görülmüştür. Alanı ziyarete gelenlerin büyük bir çoğunluğunun alanın kent ormanı olduğunun farkında olmadıkları görülmektedir. Daha önce yapılan başka bir çalışmada kent ormanının bilinirliği sorgulanmış ve bilenlerin oranının % 83,4 olduğu tespit edilmiştir (Kurdoğlu & Düzgüneş, 2011). Anket sonuçlarına göre Artvin'de yaşayan halk kent ormanı olduğunu bilmeseler de Artvin Kent Ormanı'nı çeşitli sebeplerle aktif olarak kullanmaktadırlar. Artvin Kent Ormanının Artvin halkı ve Artvin dışından gelip Artvin'de yaşayan insanlar

tarafından tercih edilme sebepleri; piknik yapmak (% 45), temiz hava almak (% 25), gidilecek başka bir yerin olmaması (% 18), fiziksel ve psikolojik açıdan rahatlamak (% 11) şeklinde sıralanmaktadır. Daha önce yapılan çalışmalarda görülmüştür ki kent ormanı tercih sebeplerinin başında piknik yapmak öncelikli yer almaktadır. (Kurdoğlu & Düzgüneş, 2011; Uzun & Müderrisoğlu, 2010; Kiper & Öztürk, 2011).

Bu alanın tercih edilme sebeplerinden bir tanesi de her yıl düzenlenen geleneksel boğa güreşleri festivalidir. Her yıl düzenlenen geleneksel boğa güreşleri festivaline Artvin'de yaşayan insanların dışında, il dışından da birçok kişi gelmektedir.

Yapılan anket çalışması ile kent ormanının daha çok erkekler tarafından (% 67) kullanıldığı, çoğunluğunun 18-30 arası yaş grubunun oluşturduğu ve her gelir düzeyinden insanlar tarafından ziyaret edildiği ortaya konmuştur.

Gün içindeki yoğunluk ve yorgunluktan kurtulmak için alana gününbirlik gelen ziyaretçiler Kafkasör mevkiinde kurulmuş olan Artvin Kent Ormanının insanlara en çok sırasıyla; açık hava, duygusal fayda, manzara, doğa ve çevre sevgisi açısından faydalı olduğunu belirtmiş ve sahip olduğu eşsiz manzara ve doğal kaynaklar sebebiyle burayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

Artvin Kent Ormanındaki en büyük eksiklikler ise çevre kirliliği, yolların bakımsız olması, bilgilendirme eksikliği ve tesislerin yetersizliği olarak görülmektedir. Yeme içme olanaklarının kısıtlı olması da yine kent ormanını kullanan kişiler tarafından büyük bir sorun olarak ifade edilmektedir. Kent ormanına daha çok özel araçlarıyla gelmek durumunda bulunan ziyaretçiler kent ormanından daha fazla fayda sağlamak için ulaşım olanaklarının iyileştirilmesini, yolların bakımlarının daha iyi ve sık yapılmasını ve alanın tanıtımının daha iyi bir şekilde yapılması gerektiği konusunda hemfikir olmuşlardır.

KAYNAKLAR

Aslanboğa İ (2004). Kent Ormanlığı Bağlamında Ormanların İşlevleri. 1. Ulusal Kent Ormanlığı Kongresi, 9-11 Nisan 2004, Bildiriler Kitabı, s. 3-18 Ankara.

- Cengiz B, Ertem Mutlu B (2017). Bolu Kent Ormanlarının Çok Fonksiyonlu Kullanım Özellikleri. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi* 7(4): 213-222.
- Dwyer JF, Mc Pherson EG, Schroeder HW (1992). Assessing The Benefits and Costs of The Urban Forest. *Journal of Arboriculture* 18: 227-234.
- Eminağaoğlu Ö, Anşin R (2003). The Flora of Hatila Valley National Park and Its Close Environs (Artvin), *Turkish Journal of Botany* 27(1): 1-27.
- Eminağaoğlu Ö, Anşin R (2005). The flora of Cerattepe, Meydanlar, Demirci, Gavur Creek and near environment in Artvin. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 55(2): 31-46.
- Eminağaoğlu Ö (Ed.) 2015. Artvin'in Doğal Bitkileri. İstanbul: Promat, 456p.
- Gül A, Küçük V (2001). Kentsel Açık Yeşil Alanlar ve Isparta Kenti Örneğinde İrdelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 2: 27-48.
- Gül A, Özgüner H, Serin N (2005). Kent Ormanlarının Yararları ve Kentsel Alanda İnsan-Orman Etkileşimi, I. Çevre ve Ormanlık Şurası, 21-24 Mart, Antalya.
- Kiper T, Öztürk AG (2011). Kent Ormanlarının Rekreatif Kullanımı ve Yerel Halkın Farkındalığı, Edirne Kent Ormanı Örneği, *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi* 8(2): 105-118.
- Korkut AB, Çilek MS (2004). Peyzaj Planlama İlkeleri Çevresinde Kent Ormanlığının Kent Gelişimi Üzerine Etkileri. I. Ulusal Kent Ormanlığı Kongresi, 9-11 Nisan 2004, Bildiriler Kitabı, s.519-524, Ankara.
- Kurdoğlu O, Düzgüneş E (2011). Artvin Kent Ormanının Rekreatif Olanakları ve Kullanıcı Tercihlerinin İrdelenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 12(2): 199-210.
- Öner N, Ayan S, Sivacıoğlu A, İmal B (2007). Kent Ormanlığı Ve Kent Ormanlarının Çevresel Etkileri. *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* 7(2): 190-203.
- Turna İ (2017). Kent Ormanlığı. http://www.ktu.edu.tr/dosyalar/silvikultur_c858b.pdf. Downloaded on 15 June 2019.
- OGM (2009) Kent Ormanları. T.C. Çevre Ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü yayınları, <https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Yayinlar/Kent%20Ormanlar%C4%B1.pdf>. Downloaded on 12 June 2019.
- Wolf KL (1998). Urban Natura Benefits: Psycho-Social Dimensions of People and Plants, WA: Center for Urban Horticulture, University of Washington press.
- Uzun S, Müderrisoğlu H (2010). Kırsal Rekreatif Alanlarında Kullanıcı Memnuniyeti, Bolu-Gölcük Orman içi Dinlenme Yeri Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi* A(1): 67-82.
- Yılmaz S, Bulut Z, Yeşil P (2006). Kent Ormanlarının Kentsel Mekana Sağladığı Faydalar, *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi* 37(1): 131-136.
- Yüksek T, Cengiz T, Yüksek F (2008). Doğal Alanlarda Festival Etkinliklerinin Koruma-Kullanma Açısından Değerlendirilmesi, Kafkasör Kültür, Sanat ve Turizm Festivali Örneği. *Ekoloji* 17(67): 37-45